

Šlapynių atkūrimas Lietuvoje ir Latvijoje, taikant integruotus buveinių atkūrimo ir palaikymo metodus

Gabija Tamulaitytė
Aplinkosaugos ekspertė
Baltijos aplinkos forumas

LIFE MARSH
MEADOWS

LIFE MarshMeadows projektas

2021 - 2027

4 ūkiai Natura 2000 teritorijose

1 ūkis Natura 2000 teritorijoje

Kodėl šlapynės svarbios?

Prieglobstis biologinei įvairovei

Įsikuria reti augalai, paukščiai, varliagyviai

Kaupia daugiau CO₂ nei miškai

Apsaugo nuo potvynių, sulaiko, valovandenį

Karinė apsaugos priemonė

Durpžemiai Lietuvoje

Užima apie 10 % teritorijos

2/3 nusausinta

**40 % žemės ūkio
paskirties**

**15 tūkst. ha apleistų
durpių karjerų**

**Sukuria 10% žemės ūkio
ŠESD emisijų**

Žemēs ūkiui naudojami durpžemiai nėra derlingi

Veikianti melioracija

Pasėliai (kukurūzai)

Kultūrinės pievos

Žemės ūkiui naudojami durpžemiai nėra derlingi

Veikianti melioracija

Pasėliai (kukurūzai)

Kultūrinės pievos

Neveikianti melioracija, apleista

Nendrės

Krūmai, medžiai

**Aukštos CO₂ ekv. emisijos
Menka biologinė įvairovė**

LIFE MARSH
MEADOWS

Apleisti, pažeisti šlapynių plotai

Pažeistas vandens balansas - potvynių rizika

Skurdi bioįvairovė

Monodinaminė augalija

CO₂ ekv. emisijų šaltinis

Neteikia naudų ūkininkams, visuomenei

Sprendimai, atkuriantys pažeistas šlapynes

Sprendimai, atkuriantys pažeistas šlapynes

Vandens lygio atkūrimas

Sprendimai, atkuriantys pažeistas šlapynes

Vandens lygio atkūrimas

Biomasės pjovimas ir
išvežimas

Sprendimai, atkuriantys pažeistas šlapynes

Vandens lygio atkūrimas

Biomasės pjovimas ir
išvežimas

Ekstensyvus ganymas

Sprendimai, atkuriantys pažeistas šlapynes

Vandens lygio atkūrimas

Biomasės pjovimas ir
išvežimas

Ekstensyvus ganymas

Ekonominių modelių
kūrimas

Baltosios vokės šlapžemės

LIFE MarshMeadows

Prieš 30 metų apleistas durpynas

1390 ha teritorija paskelbta Natura 2000

Saugomos rūšys mėlyngurklės, skiauterėtojo tritono ir raudonpilvės kūmutės

Žemės ūkio paskirtis

Nendrių ir krūmų sąžalynas

Įgyvendinamos priemonės - atkuriamas reguliuojamas vandens lygis

Įgyvendinamos priemonės - šalinami krūmai, medžiai, nendrės

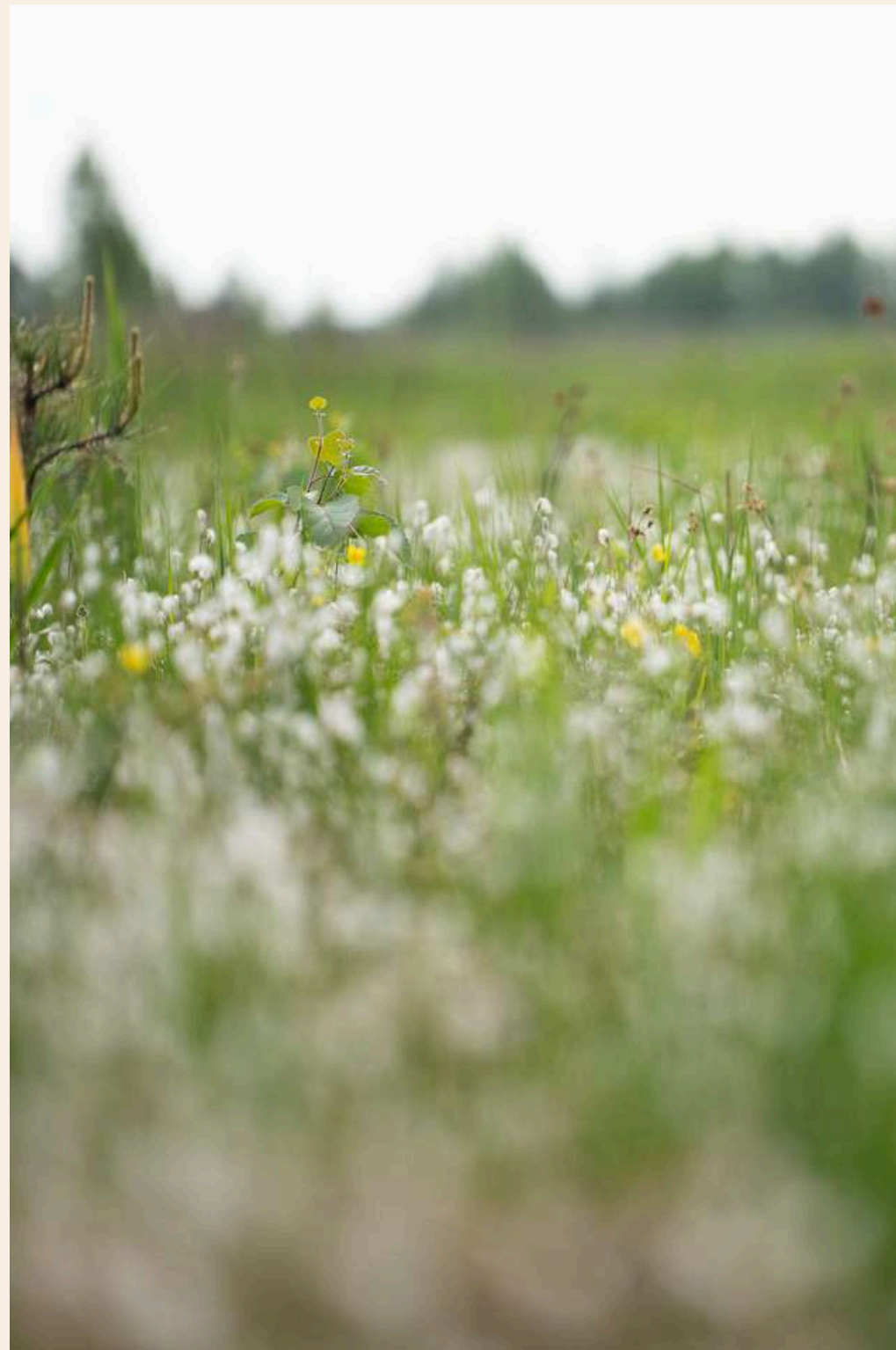
Įgyvendinamos priemonės - ekstansyviai ganoma

Igyvendinamos priemonės - kuriamos socialinė ir ekonominės naudos

Tarpiniai projekto rezultatai

Modelį galima atkartoti, tačiau atkurdami ir prižiūrėdami šlapynes ūkininkai susiduria su sunkumais.

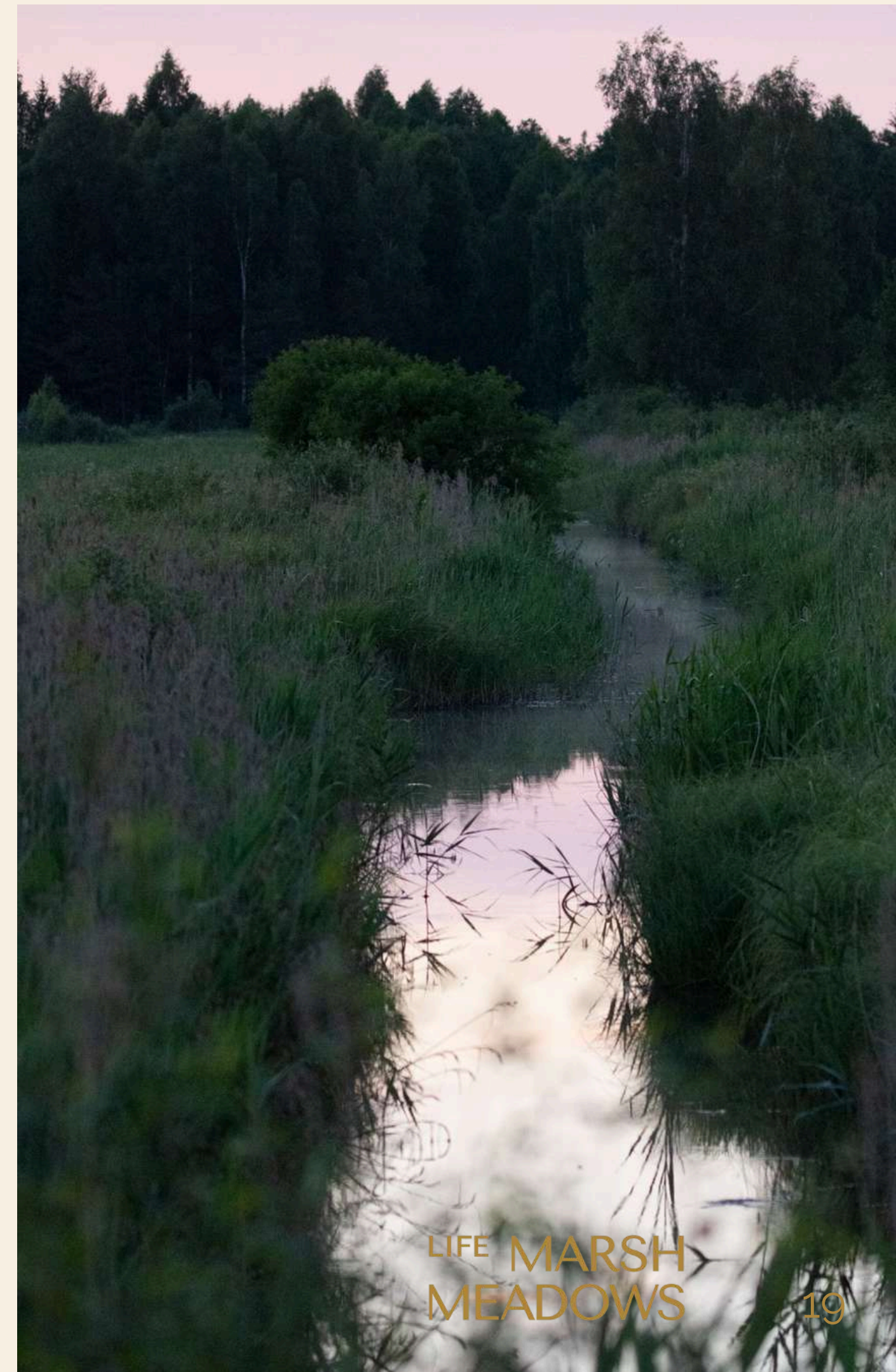
Reikia specialios žemės ūkio technikos

Priklausimo nuo orų, aplinkos sąlygų

Vandens lygio atkūrimui reikia daug investicijų ir žinių

Sąnaudos vs. pajamos

Trūksta verslo plėtros galimybių

Ateities šlapynių perspektyvos

CO₂ kreditai ir Biologinės įvairovės kreditai
(pritaikoma ne visais atvejais)

Biomasės perdirbimo galimybių skatinimas

Griežtesnis durpžemių naudojimo reglamentavimas

Investicijos į Natura 2000 teritorijų tvarkymą

LIFE MARSH MEADOWS

